

Република Србија
РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА
ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА
ЈАВНИХ НАБАВКИ

Бр. 4-00-476/2019

Датум, 18.06.2019. године

Београд

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), одлучујући о захтеву за заштиту права подносиоца захтева ГП „Ровчанин“, Салахудин Ровчанин, пр. Пријепоље, Грачаница бб, чији је пуномоћник Борис Васојевић, адвокат из Пријепоља, ул. Валтерова бр. 116, поднетом у отвореном поступку јавне набавке радова – извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова на санацији спортске сале са анексом у ОШ „Милисав Стиковић“, Коловрат, Пријепоље, ЈН бр. 410-42/2019, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки 25.04.2019. године, наручиоца Република Србија, Општина Пријепоље, Пријепоље, Трг братства и јединства бр. 1, у већу састављеном од члана Републичке комисије Јелене Стојановић, као председника већа и чланова Републичке комисије Јасмине Миленковић и Жељка Грошете, као чланова већа, на основу чл. 139. и 146. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“ број 124/2012, 14/2015 и 68/15; у даљем тексту: ЗЈН), на седници одржаној дана 18.06.2019. године, донела је:

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ као основан заштиту права подносиоца захтева ГП „Ровчанин“, Салахудин Ровчанин, пр. Пријепоље и **ДЕЛИМИЧНО ПОНИШТАВА** отворени поступак јавне набавке радова – извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова на санацији спортске сале са анексом у ОШ „Милисав Стиковић“, Коловрат, Пријепоље, ЈН бр. 410-42/2019, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки 25.04.2019. године, наручиоца Република Србија, Општина Пријепоље, Пријепоље, у делу израде конкурсне документације.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ наручилац Република Србија, Општина Пријепоље, Пријепоље, да подносиоцу захтева ГП „Ровчанин“, Салахудин Ровчанин, пр. Пријепоље надокнади трошкове поступка заштите права у висини од укупно 157.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Образложење

У отвореном поступку јавне набавке радова – извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова на санацији спортске сале са анексом у ОШ „Милисав Стиковић“, Коловрат, Пријепоље, ЈН бр. 410-42/2019, укупне процењене вредности у износу од 12.800.000,00 динара без ПДВ-а, наручиоца Република Србија, Општина Пријепоље, Пријепоље (у даљем тексту: наручилац), заинтересовано лице ГП „Ровчанин“, Салахудин Ровчанин, пр. Пријепоље (у даљем тексту: подносилац захтева) поднело је наручиоцу дана 20.05.2019. године, захтев за заштиту права.

У поднетом захтеву, подносилац захтева је оспорио садржину конкурсне документације, наводећи:

- да је наручилац као доказ о поседовања опреме захтевао да понуђач достави пописну листу уколико је опрема у власништву понуђача као и копију саобраћајне дозволе, који морају бити оверени од стране нотара да су верни оригиналу, за који захтев сматра да је у супротности са чл. 9. и 79. ЗЈН из разлога што овера докумената код нотара представља непотребан трошак за понуђача. Појаснио је да се сходно члану 79. ЗЈН, докази о испуњености услова могу достављати у неоввереним копијама, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора, захтевати од понуђача, чија је понуда оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа;

- да је након извршене измене конкурсне документације, наручилац предвидео да испуњеност услова да понуђач није био у блокади последње три године доказује овлашћени члан групе понуђача у случају подношења заједничке понуде, док је остао при захтеву да наведени услов мора да докаже и подизвођач. Подносилац захтева је указао да је наручилац конкурсном документацијом предвидео да понуђачи из групе додатне услове испуњавају заједно, те како је потврда броја дана неликвидности додатни услов, то је навео да сматра да је довољно да било ко из групе достави захтевани доказ. Такође је навео да сматра да је у супротности са одредбама ЗЈН захтев наручиоца да и подизвођач доказује испуњеност додатног услова о броју дана неликвидности;

- да је као доказ о испуњености додатног услова у погледу кадровског капацитета, наручилац предвидео да понуђач за лица у радном односу као доказ о ангажовању доставе списак запослених, копије уговора о раду МА или МЗА образац, као и извод из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС). У вези са тим навео је да је извод из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС) непотребан и сувишан, будући да се из уговора о раду, као и МА обрасца недвосмислено може утврдити које послове запослени обавља и када је почео радни однос, те сматра да је захтевани услов сувишан, а посебно имајући у виду да је наручилац предвидео обавезан услов из члана 75. став 1. тачка 3) ЗЈН да је понуђач измирио порезе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када имају седиште на њеној територији и доказ о његовој испуњености. Сходно томе, подносилац захтева наводи да би се доказ о плаћеним доприносима достављао у два облика;

- да је наручилац у одговору на постављено питање број 8, који је објавио на Порталу јавних набавки дана 16.05.2019. године, поступио супротно чл. 14. и 20. ЗЈН, с обзиром на то да је открио податке о лицу које је поставило питање;

- да је наручилац у погледу техничког капацитета захтевао да понуђач мора да има у власништву, закупу или лизингу минимално следећу опрему: камион кипер; камион носивости од 5 тона; опрему за аутогено заваривање; монтажну скелу минималне површине од 150 m². С тим у вези је навео да захтевана опрема није у логичкој вези са предметном јавном набавком из разлога што захтевани камиони са траженом носивошћу не могу прићи објекту на коме се изводе радови, те су стога исти нефункционални. Указао је да сматра да је опрема за аутогено заваривање непотребна из разлога што у Предмеру и предрачуна радова нема машинских инсталација за које се ова опрема и користи, због чега је нејасно зашто се захтева поменута опрема када иста нема никакву сврху у овој јавној набавци;

- да је наручилац у погледу кадровског капацитета захтевао број радника већи него што обим послова захтева, где је, између осталог, тражио једног радника за аутогено заваривање, што подносилац захтева сматра непотребним, будући да не постоје радови на машинским инсталацијама, дакле радови које би захтевани запослени обављао. Такође је навео да сматра да је један радник – водоинсталатер, непотребан из разлога што у Предмеру радова не постоје радови који се односе на радове које ради захтевани радник (нема позиција радова на водоводу или канализацији);

да је захтев да понуђач достави прорачун коефицијента пролаза топлоте и техничку документацију у вези са стаклопакетом и профилом који понуђач намерава да угради у супротности са чл. 9. и 10. ЗЈН, јер је у конкурсној документацији наведен коефицијент који понуђач треба да задовољи у вези са пролазом топлоте, за који ће се доказ доставити надзору приликом уградње где у складу са грађевинским нормативима мора да се доставити и атест.

Подносилац захтева је предложио делимично поништење предметног поступка јавне набавке. Трошкове поступка заштите права је тражио у износу од укупно 180.000,00 динара и то износ од 120.000,00 динара на име плаћене таксе за поднети захтев и износ од 60.000,00 динара на име састава захтева за заштиту права од стране адвоката.

Наручилац је поводом захтева за заштиту права подносиоца захтева дана 04.06.2019. године, доставио Републичкој комисији одговор са документацијом о предметном поступку јавне набавке, у којем је навео да су камион кипер и камион минималне носивости од 5 тона таквих димензија, габарита и носивости да могу неометано, без тешкоћа прићи предметном објекту, те да су нужни имајући у виду позиције предмера које се односе на демонтажу и одвожење опреме. С обзиром на то да до дана подношења захтева за заштиту права подносилац захтева није обишао локацију на којој треба да се изводе радови, нити је извршио увид у постојећу техничку документацију и фотографије, предложио је да потенцијални понуђачи исто изврше ради прецизнијег сагледавања услова и врсте радова који су предмет јавне набавке.

Даље је навео да сматра неоснованим наводе подносиоца да је опрема за аутогено заваривање непотребна, јер у предмеру радова нема машинских инсталација за које се ова опрема користи, наводећи да предмер радова садржи радове на машинским инсталацијама – грејању, те да је спорна опрема неопходна за радове из позиција 15, 22 и 26, а рад са наведеном опремом подразумева квалификовану радну снагу - радника за аутогено заваривање. Поред тога, наручилац је навео да сви радови који се односе на скидање малтера и поновно малтерисање подразумевају размонтирање радијатора да би се скидање малтера извршило, а након малтерисања радијатори се морају вратити у првобитни положај. Скидање радијатора и њихово поновно монтирање, требало би, по оцени наручиоца, извршити од стране стручног лица - радника водоинсталатера, због чега је неоснован навод подносиоца захтева у том делу. Како се ради о радијаторима старим преко 40 година, приликом њихове демонтаже и поновне монтаже могућа су пуцања истих, која се морају заварити, па је и овде нужна опрема за аутогено заваривање.

У погледу захтева да пописна листа и важеће саобраћајне дозволе за возила са читачем буду оверени код нотара да су верни оригиналу, наручилац је навео да сматра да тражена овера не повећава трошкове припреме понуде имајући у виду да овера преписа или фотокопије једне јавне или нејавне исправе износи 300,00 динара за сваку страницу, да је трошак исти за све понуђаче и повећава вредност понуде сваког у једнаком износу, тако да се овако постављеним захтевом не дискриминишу понуђачи, нити се повећавају трошкови припреме понуде, а и сâм поступак овере преписа или фотокопије пред нотаром је једноставан и брз. Наручилац је указао да наведени захтев представља чин превенције достављања фалсификованих докумената, што је чињено од стране појединих понуђача у неким ранијим поступцима јавних набавки пред наручиоцем, при чему је указао да по његовом мишљењу, одредба члана 79. став 1. ЗЈН није императивног карактера.

У погледу оспоравања траженог доказа - извода из електронске базе података Пореске управе за радно ангажоване грађевинске раднике, наручилац је навео да је изменио конкурсну документацију у овом делу тако што је као доказ за радно ангажована лица у радном односу захтевао да се достави фотокопија уговора о раду (којим се прецизира врста послова које одређени радник обавља, те се на тај начин доказује квалификација) и фотокопија извода из електронске базе података Пореске управе (ЕБП-ПУРС), за месец који претходи месецу пре објављивања јавне набавке месец март 2019.

године (који представља доказ о плаћеним порезима и доприносима за наведене запослене који су у радном односу код понуђача), а за лица ангажована по другом основу је тражено да се достави копија уговора односно правни основ, те да није захтевао МА или МЗА образац.

У погледу захтева да овлашћени члан групе понуђача у предметној јавној набавци мора да испуни услов и да достави доказ - потврду НБС или да наведе одговарајуће интернет странице на којој су јавно доступни подаци, да није у последњих три (3) године, који претходе месецу у коме је објављен позив за подношење понуда, био у блокади, наручилац је навео да се услов односи на финансијски капацитет и да тај услов може бити испуњен од стране било ког учесника у заједничкој понуди који ће бити и овлашћени члан групе понуђача, чиме се не повређује одредба члана 81. став 2. ЗЈН. Такође је навео да је предвидео да такав услов доказује и подизвођач позивајући се при томе на члан 80. став 7. ЗЈН, те да исти не ограничава подношење понуде са подизвођачем.

Наручилац је навео да је направио омашку када је у појашњењу конкурсне документације које је објавио на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници дана 16.05.2019. године, открио податке о потенцијалном понуђачу који је поставио питања. Из садржине питања и појашњење се може утврдити да је у појашњење унет интегралан - цео текст питања.

Појаснио је да је конкурсном документацијом захтевао да понуђач уз понуду достави прорачун коефицијента пролаза топлоте и техничку документацију у вези са стаклопакетом и профилом који понуђач намерава да угради како би се приложени прорачун могао проверити. Навео је да је шема столарије објављена на Порталу јавних набавки, истог дана одмах након објаве појашњења. Такође је навео да нема законску обавезу да именује као члана комисије за предметну јавну набавку дипломираног инжењера са лиценцом 381, будући да се сходно члану 54. став 7. ЗЈН за чланове комисије за јавну набавку именују лица која имају одговарајуће стручно образовање из области из које је предмет јавне набавке, те да је у складу са тим именовао Сенада Зилцовића, дипломираног грађевинског инжењера, који је запослен код наручиоца и има 25 година радног стажа на грађевинским пословима из области високоградње и нискоградње, као и Изета Чоловића, грађевинског техничара који је такође запослен код наручиоца и има 40 година радног стажа на грађевинским пословима високоградње и нискоградње.

Према мишљењу наручиоца, суштина постављеног захтева је у томе да се на основу достављеног прорачуна коефицијента пролаза топлоте и техничке документације у вези са стаклопакетом и профилом које понуђач намерава да угради, у поступку стручне оцене понуда изврши провера приложеног прорачуна коефицијента пролаза топлоте стаклопакета и профила столарије (врата и прозора) које ће понуђач уградити, односно да изврши проверу да ли приложени прорачун одговара коефицијентима пролаза топлоте који је задат у позицији број 9 Предмера и предрачуна. Навео је да сматра да овако постављен захтев није дискриминаторски одређен, не доводи у заблуду понуђаче, није у супротности са ЗЈН и не утиче на обавезу извођача да достави стручном надзору одговарајуће атесте приликом уградње столарије. Такође је навео да је Правилником о енергетској ефикасности зграда између осталог предвиђена формула за прорачун коефицијента пролаза топлоте.

Републичка комисија је, испитујући основаност предметног захтева за заштиту права, а након прегледа достављене документације о наведеном поступку јавне набавке, одлучила као у изреци решења из следећих разлога:

Републичка комисија је најпре разматрала навод подносиоца захтева да је наручилац као доказ о поседовања опреме захтевао да понуђач достави пописну листу уколико је опрема у власништву понуђача као и копију саобраћајне дозволе, који морају бити оверени од стране нотара да су верни оригиналу, за који захтев сматра да је у

супротности са чл. 9. и 79. ЗЈН из разлога што овера докумената код нотара представља непотребан трошак за понуђача. Појаснио је да се сходно члану 79. ЗЈН, докази о испуњености услова могу достављати у неоввереним копијама, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора, захтевати од понуђача, чија је понуда оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа.

Увидом у конкурсну документацију за предметну јавну набавку, у део под називом „Додатни услови“ (странице 7 и 8 од 65), утврђено је да је наручилац као један од доказа о испуњености додатног услова у погледу техничког капацитета да понуђач располаже (власништво, лизинг или закуп) довољним техничким капацитетом за учешће у поступку предметне јавне набавке, ако поседује следећу техничку опремљеност: камион кипер; камион минималне носивости од 5 тона; опрема за аутогено заваривање; монтажна скела минималне површине од 150 м², захтевао да понуђач, између осталог, достави пописну листу за средства набављена до 31.12.2018. године или аналитичку картицу основних средстава, с тим да пописна листа мора бити оверена код нотара да је верна оригиналу, као и копију важеће саобраћајне дозволе за возило са читачем оверену код нотара да је верна оригиналу.

Увидом у „Појашњења и измену конкурсне документације“ број 410-42/2019 од 16.05.2019. године, утврђено је да је наручилац поводом указивања да захтев да се саобраћајне дозволе оверавају код нотара, повећавају трошкове припреме понуде, одговорио да захтев да пописна листа и важеће саобраћајне дозволе буду оверени код нотара да су верни оригиналу, не повећавају трошкове припреме понуде имајући у виду Јавнобележничку тарифу и процењену вредност јавне набавке.

Чланом 79. став 1. ЗЈН прописано је да се докази о испуњености услова могу достављати у неоввереним копијама, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора, захтевати од понуђача, чија је понуда на основу извештаја комисије за јавну набавку оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је наручилац у конкурсној документацији, међу доказима о испуњености додатног услова у погледу техничког капацитета захтевао да понуђач достави пописну листу за средства набављена до 31.12.2018. године или аналитичку картицу основних средстава, с тим да пописна листа мора бити оверена код нотара да је верна оригиналу, као и копију важеће саобраћајне дозволе за возило са читачем оверену код нотара да је верна оригиналу.

Када је у питању одређивање доказа о испуњености додатног услова, Републичка комисија указује на одредбу члана 77. став 8. ЗЈН којом је прописано да је наручилац дужан да приликом одређивања доказа којима се доказује испуњеност услова, води рачуна о трошковима прибављања тих доказа, односно да трошкови прибављања доказа не буду несразмерни процењеној вредности јавне набавке. Дакле, тиме што би наручилац захтевао да понуђач достави оверу доказа од стране нотара о испуњености једног од додатних услова за учешће у поступку јавне набавке, исти би понуђаче беспотребно излагао трошковима овере тих докумената (конкретно пописне листе и копије саобраћајних дозвола), а такав захтев за формом доказа у понуди није у складу са одредбом члана 79. став 1. ЗЈН. Будући да је наведеним чланом ЗЈН дата могућност понуђачима да доказе о испуњености услова могу достављати у неоввереним копијама, како би се поступак припреме понуда учинио ефикасним и економичним, те да је у циљу њихове провере, омогућено наручиоцу да пре доношења одлуке о додели уговора, захтева од понуђача, чија је понуда на основу извештаја комисије за јавну набавку оцењена као најповољнија, да захтева доставу на увид оригинала или оверене копије свих или појединих доказа, и на тај начин провери валидност истих, то је, по оцени Републичке комисије, наручилац поступио супротно чл. 77. став 8. ЗЈН у вези са чл. 79. став 1. ЗЈН, с

обзиром на то да је захтевао да спорни докази о испуњености додатног услова у погледу техничког капацитета (пописне листе и копије саобраћајних дозвола) морају бити оверени од стране нотара. Сходно томе, по оцени Републичке комисије, навод подносиоца захтева је, у конкретном случају, оцењен као основан.

Републичка комисија је затим разматрала навод подносиоца захтева да је након извршене измене конкурсне документације, наручилац предвидео да испуњеност услова да понуђач није био у блокади последње три године доказује овлашћени члан групе понуђача у случају подношења заједничке понуде, док је остао при захтеву да наведени услов мора да докаже и подизвођач. Подносилац захтева је указао да је наручилац конкурсном документацијом предвидео да понуђачи из групе додатне услове испуњавају заједно, те како је потврда броја дана великвидности додатни услов, то је навео да сматра да је довољно да било ко из групе достави захтевани доказ. Такође је навео да сматра да је у супротности са одредбама ЗЈН захтев наручиоца да и подизвођач доказује испуњеност додатног услова о броју дана великвидности.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Услови које мора да испуни сваки од понуђача из групе понуђача“ (страна 11 од 65), утврђено је да је наручилац предвидео да овлашћени члан групе понуђача у предметној јавној набавци мора да испуни услов и да достави доказ - Потврду НБС или навођење одговарајуће интернет странице на којој су јавно доступни подаци, да није у последњих три (3) године, који претходе месецу у коме је објављен позив за подношење понуда, био у блокади.

Чланом 81. став 2. ЗЈН прописано је да сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни обавезне услове из члана 75. став 1. тач. 1) до 4) овог закона, а додатне услове испуњавају заједно, осим ако наручилац из оправданих разлога не одреди другачије.

Чланом 63. став 2. ЗЈН прописано је да заинтересовано лице може, у писаном облику тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, при чему може да укаже наручиоцу и на евентуално уочене недостатке и неправилности у конкурсној документацији, најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде. Ставом 3. поменутог члана је прописано да у случају из става 2. овог члана наручилац је дужан да у року од три дана од дана пријема захтева, одговор објави на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници.

Чланом 149. став 3. ЗЈН је прописано да захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, а у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку ако је примљен од стране наручиоца три дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.

Наручилац је у конкурсној документацији захтевао да овлашћени члан групе понуђача у предметној јавној набавци мора да испуни услов и да достави доказ - Потврду НБС или навођење одговарајуће интернет странице на којој су јавно доступни подаци, да није у последње три године, који претходе месецу у коме је објављен позив за подношење понуда, био у блокади, у погледу кога је наручилац у одговору на предметни захтев навео да се услов односи на финансијски капацитет и да тај услов може бити испуњен од стране било ког учесника у заједничкој понуди који ће бити и овлашћени члан групе понуђача. С тим у вези, Републичка комисија указује да наручилац није образложио разлоге зашто захтева да искључиво овлашћени члан групе мора да испуни наведени услов, нити је појаснио ко се има сматрати овлашћеним чланом, а посебно у ситуацији када одредбе ЗЈН не садрже дефиницију овлашћеног члана групе понуђача.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да се у предметном отвореном поступку јавне набавке, подносилац захтева обратио наручиоцу поднеском под називом

„Захтев за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације“ од 10.05.2019. године, у коме је наручиоцу указао на евентуалне недостатке и неправилности, да би након тога дана 20.05.2019. године, поднео захтев за заштиту права.

Како се предметни поступак јавне набавке реализује као отворени поступак, то се у смислу члана 149. став 3. ЗЈН захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, сматра благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона претходно указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.

С обзиром на садржину поднетог захтева за заштиту права којим је оспорена конкурсна документација, несумњиво је да се истим указује конкретно да је наручилац поступио супротно одредбама ЗЈН тиме што је захтевао да се за подизвођача достави потврда о броју дана неликвидности. С друге стране, полазећи од садржине захтева којим се подносилац захтева обратио наручиоцу сходно члану 63. став 2. ЗЈН, а што је утврђено на основу увида у исти, произилази да подносилац захтева није указао наручиоцу на поменуту евентуалну неправилност коју износи у захтеву за заштиту права.

Како је чланом 149. став 3. ЗЈН, прописано да је предуслов за подношење захтева за заштиту права којим се оспорава садржина конкурсне документације, да је подносилац захтева претходно указао наручиоцу на наводне неправилности на које потом указује и захтевом за заштиту права, те како подносилац захтева није указао наручиоцу пре подношења захтева за заштиту права да сматра да је наручилац поступио супротно одредбама ЗЈН тиме што је захтевао да се за подизвођача достави потврда о броју дана неликвидности, то није испуњена процесна претпоставка за разматрање основаности овог навода.

Републичка комисија је даље разматрала навод подносиоца захтева да је као доказ о испуњености додатног услова у погледу кадровског капацитета, наручилац предвидео да понуђач за лица у радном односу као доказ о ангажовању доставе списак запослених, копије уговора о раду МА или МЗА образац, као и извод из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС). У вези са тим навео је да је извод из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС) непотребан и сувишан, будући да се из уговора о раду, као и МА обрасца недвосмислено може утврдити које послове запослени обавља и када је почео радни однос, те сматра да је захтевани услов сувишан, а посебно имајући у виду да је наручилац предвидео обавезан услов из члана 75. став 3. ЗЈН да је понуђач измирио порезе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када имају седиште на њеној територији и доказ о његовој испуњености. Сходно томе, подносилац захтева наводи да би се доказ о плаћеним доприносима достављао у два облика.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Обавезни услови“ (страна 6 од 65), утврђено је да је наручилац предвидео обавезан услов за учешће у предметном поступку јавне набавке да је понуђач измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када има седиште на њеној територији, где је као доказ о томе предвидео обавезу понуђача да достави Уверење Пореске управе Министарства финансија да је измирио доспеле порезе и доприносе и уверење надлежне локалне самоуправе да је измирио обавезе по основу изворних локалних јавних прихода.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Додатни услови“ (страна 9 од 65), утврђено је да је наручилац као услов предвидео да понуђач располаже довољним кадровским капацитетом, радно ангазоване на неодређено или одређено време или уговором ван радног односа сходно одредбама Закона о раду минимум 9 грађевинских радника одређене квалификационе структуре. Потом, као доказ о

испуњености додатног услова у погледу кадровског капацитета за тражене радно ангажоване грађевинске раднике (укупно 9) у радном односу захтевао је да понуђач достави следеће доказе: фотокопију уговора о раду и фотокопију извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС), а за месец који претходи месецу пре објављивања јавне набавке (месец март 2019. године), док је за лица ангажована по другом основу потребно доставити копију уговора односно правни основ, као и да достави на обрасцу из конкурсне документације списак запослених радника са потребним квалификацијама, које доказује достављањем уговора о радном ангажовању за сваког грађевинског радника, у којем уговору је прецизирана врста послова које одређени радник обавља.

По оцени Републичке комисије, неосновано је указивање подносиоца захтева да је наручилац од доказа о испуњености кадровског капацитета за лица у радном односу тражио списак запослених, поред извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС) и уговоре о раду и МА или МЗА образац, будући да такав захтев није предвидео за сва лица која је тражио у оквиру кадровског капацитета. Наиме, конкурсном документацијом су се разликовали тражени докази за одговорне извођаче радова (за које је тражен МА или МЗА образац, уговор о ангажовању ако нису у радном односу, поред лиценци), док за 9 грађевинских радника није тражено да се достави МА или МЗА образац, већ уколико су у радном односу тражени су уговори о раду и фотокопија извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС), за месец који претходи месецу пре објављивања јавне набавке, а за лица ангажована по другом основу копија уговора о радном ангажовању (којим је прецизирана врста послова које одређени радник обавља) и списак запослених радника са потребним квалификацијама. Дакле, доказ који подносилац захтева оспорава - фотокопија извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС), за месец који претходи месецу пре објављивања јавне набавке, је тражен само за грађевинске раднике који су у радном односу за које је тражен поред поменутог доказа и уговор о раду, а није тражена достава М образаца. Сходно томе, како је наручилац предвидео да понуђач као доказ о томе да има радно ангажоване грађевинске раднике захтевао да се доставе уговори о раду и фотокопија извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС), а за месец који претходи месецу пре објављивања јавне набавке (месец март 2019. године), који доказ подносилац захтева оспорава као сувишан и непотребан, овакви наводи не упућују на закључак да постоји препрека на страни понуђача да испуњеност наведеног додатног услова доказује управо достављањем траженог извода, а посебно у ситуацији када нису тражени МА или МЗА образци за грађевинске раднике (путем којих се доказује пријава на обавезно социјално осигурање). Према томе, из навода да овај доказ значи дуплирање доказа о плаћеним доприносима не произилази немогућност за понуђаче да исти прибаве, односно немогућност сачињавања прихватљиве понуде услед захтева за доставом фотокопије извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС) за грађевинске раднике који су у радном односу, посебно имајући у виду да је реч о законској обавези понуђача и о доказу који се једноставно и без трошкова прибавља путем извода из електронске базе. Такође, у ситуацији када за грађевинске раднике није тражено достављање МА образаца, то се путем овог доказа - извода из електронске базе података пореске управе (ЕБП-ПУРС) потврђује испуњеност услова располагања грађевинским радницима од стране понуђача, то јест испуњеност кадровског капацитета понуђача, то је по оцени Републичке комисије, овај навод подносиоца захтева, у конкретном случају, оцењен као неоснован.

Републичка комисија је даље разматрала навод подносиоца захтева да је наручилац у одговору на постављено питање број 8, који је објавио на Порталу јавних набавки дана 16.05.2019. године, поступио супротно чл. 14. и 20. ЗЈН, с обзиром на то да је открио податке о лицу које је поставило питање.

Увидом у „Захтев за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације“ од 10.05.2019. године, конкретно у питање под ред. бр. 6, као и у „Појашњење и измене конкурсне документације“ број 410-42/2019 од 16.05.2019. године под ред. бр. 8, утврђено је да је питање заинтересованог лица које је у целини пренето у појашњењу под ред. бр. 8: „Захтев за коефицијентом прорачуна топлоте сматрамо да је непотребан и у супротности са ЗЈН обзиром да не постоји стандардизована формула за израчунавање истог већ произвођачи профила рачунају сваки засебно што и ствара једно јако широко схватање што и сумњамо да је циљ овог захтева да се због широког схватања тендер учини доступни неким фаворизованим понуђачима односно понуђачу а уједно чини недоступним неподобним понуђачима, док једини признат документ за доказ пролаза топлоте је атест издат од стране акредитовање лабораторије за столарију који се доставља након уградње, стога сматрамо да уколико ми као фирма Г.Р. Ровчанин инжењеринг доставимо на нас насловљен атест након уградње столарије то је сасвим довољан доказ, док захтевани прорачун само ће отежати припрему понуде и створиће широк проблем где ће сваки од понуђача моћи да нађе неки недостатак којим ће приговорати, стога сматрамо да од овог услова треба одустати“. Поводом наведеног питања наручилац је одговорио да су понуђачи у обавези да уз понуду доставе прорачун коефицијента пролаза топлоте за све појединачне позиције столарије дате у спецификацији столарије и предмеру радова и техничку документацију везану за стаклопакет и профиле које понуђач намерава да угради, како би се приложени прорачун могао проверити. Наведено је да је тражене вредности коефицијента пролаза топлоте неопходно постићи применом двослојног стакла (крила прозора застаклити нискоемисионим стаклом $d=4+12+4\text{mm}$, пуњеним аргоном); те да захтев не представља дискриминацију понуђача нити фаворизовање било ког понуђача, нити отежава припрему понуде и исти је регулисан позитивним прописима којима је уређена ова област, односно прорачун коефицијента пролаза топлоте потенцијални понуђачи врше у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда ("Службени гласник РС" број 61/2011).

Чланом 14. став 1 тачка 3) ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да чува као пословну тајну имена, заинтересованих лица, понуђача и подносилаца пријава, као и податке о поднетим понудама, односно пријавама, до отварања понуда, односно пријава.

Чланом 20. став 4. ЗЈН прописано је да се комуникација мора одвијати на начин да се обезбеди чување поверљивих и података о заинтересованим лицима, податак о понудама и понуђачима до отварања понуда, да се обезбеди евидентирање радњи предузетих у поступку и чување документације у складу са прописима којима се уређује област документарне грађе и архива.

У конкретном случају, околност што је у оквиру појашњења наручиоца наведен податак о лицу које је поставило питање, конкретно назив заинтересованог лица, овде подносиоца захтева, по оцени Републичке комисије, се не може сматрати повредом у смислу члана 14. став 1. тачка 3) ЗЈН у вези са чланом 20. став 3. истог, закона, будући да такав податак наручилац није открио у свом појашњењу, већ се исти налази у самом питању подносиоца захтева које је у изворном облику, дакле како је постављено, тако и пренето у документу наручиоца под називом „Појашњење и измене конкурсне документације“, поводом кога је дат одговор од стране наручиоца који не садржи такав податак. Како је до навођења податка о заинтересованом лицу искључиво дошло услед тога што је подносилац захтева у питању које је поставио сâм навео такав податак, а не наручилац, то значи да је сам подносилац захтева начином формулације питања довео до ситуације да је откривен идентитет заинтересованог лица, а наручилац је у циљу давања појашњења само навео питање управо онако како је и постављено. Имајући у виду наведено, навод подносиоца захтева о повреди одредбе члана 14. став 1. ЗЈН предузетим радњама наручиоца је, у конкретном случају, оцењен као неоснован.

Републичка комисија је затим разматрала навод подносиоца захтева да је наручилац у погледу техничког капацитета захтевао да понуђач мора да има у власништву, закупу или лизингу минимално следећу опрему: камион кипер; камион носивости од 5 тона; опрему за аутогено заваривање; монтажну скелу минималне површине од 150 m². С тим у вези је навео да захтевана опрема није у логичкој вези са предметом јавне набавке из разлога што захтевани камиони са траженом носивошћу не могу прићи објекту на коме се изводе радови, те су стога исти нефункционални. Указао је да сматра да је опрема за аутогено заваривање непотребна из разлога што у Предмеру и предрачуну радова нема машинских инсталација за које се ова опрема и користи, због чега је нејасно зашто се захтева поменута опрема када иста нема никакву сврху у овој јавној набавци.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Техничка документација и планови“ (страна 4 од 65), утврђено је да је наручилац због специфичности радова, препоручио потенцијалним понуђачима обилазак локације на којој ће се изводити радови и увид у постојећу техничку документацију, ради прецизнијег сагледавања услова и врсте радова који су предмет јавне набавке. Такође је навео да ће обилазак локације бити организован у договору са особом задуженом за то у периоду од дана објављивања позива за подношење понуда на Порталу јавних набавки 25.04.2019. године, до дана 25.05.2019. године у временском периоду од 08,00 до 15,00 часова сваког радног дана.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Додатни услови“ (стране 7 и 8 од 65), утврђено је да је наручилац одредио додатни услов да понуђач располаже (власништво, лизинг или закуп) довољним техничким капацитетом за учешће у поступку предметне јавне набавке, ако поседује следећу техничку опремљеност: камион кипер; камион минималне носивости од 5 тона; опрема за аутогено заваривање; монтажна скела минималне површине од 150 m².

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Предмер и предрачун радова“ (стране 41 до 47 од 65), утврђено је да исти обухвата између осталог, позиције скидање – демонтажа постојећег пода од паркета и одвожења шута на депонију (позиција 1), израде и уградња ПВЦ и АЛ врата и прозора које подразумевају и њихову набавку и уградњу (позиција 9), набавка, испорука и инсталација спортског паркета (позиција 13). Такође је утврђено да позиција 15 обухвата, између осталог, израду и уградњу челичне мреже као заштите прозорима, да позиција 22 обухвата и набавку материјала, израду и уградњу маски за радијаторе, где се наводи и метална конструкција, док позиција 26 обухвата, пред осталог и демонтажу постојећег и набавку новог пластифицираног челичног лима, као и уградњу свих других спољних лимених материјала.

Чланом 76. став 6. ЗЈН прописано је да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

По оцени Републичке комисије, неосновано је указивање подносиоца захтева да су тражени камиони одређене носивости нефункционални и да нису у логичкој вези са предметом јавне набавке, сматрајући да не могу прићи објекту на коме се изводе радови, не заснивајући при томе изнету тврдњу на одређеним чињеницама и доказима. С тим у вези, како је наручилац у конкурсној документацији управо због специфичности радова препоручио заинтересованим лицима да обиђу локацију, што подносилац захтева, према наводима наручиоца изнетим у одговору на предметни захтев није учинио, а да из садржине достављеног Предмера и предрачуна радова произлази да постоје позиције које управо указују на објективност потребе за наведеном опремом (скидање – демонтажа постојећег пода од паркета и одвожења шута на депонију (позиција 1), израде и уградња ПВЦ и АЛ врата и прозора које подразумевају и њихову набавку и уградњу (позиција 9), набавка, испорука и инсталација спортског паркета (позиција 13), као и позиције (15, 22 и 26), што упућује на објективност потребе за опремом за аутогено заваривање, то је, по

оцени Републичке комисије, неосновано указивање да је наручилац повредио чл. 76. став 6. ЗЈН.

Републичка комисија је потом разматрала навод подносиоца захтева да је наручилац у погледу кадровског капацитета захтевао број радника већи него што обим послова захтева, где је, између осталог, тражио једног радника за аутогено заваривање, што подносилац захтева сматра непотребним, будући да не постоје радови на машинским инсталацијама, дакле радови које би захтевани запослени обављао. Такође је навео да сматра да је један радник – водоинсталатер, непотребан из разлога што у Предмеру радова не постоје радови који се односе на радове које ради захтевани радник (нема позиција радова на водоводу или канализацији).

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Додатни услови“ (страна 9 од 65), утврђено је да је наручилац захтевао да понуђач располаже довољним кадровским капацитетом, радно ангажоване на неодређено или одређено време или уговором ван радног односа сходно одредбама Закона о раду следеће непосредне извршиоце: минимум 9 грађевинских радника, између осталог, следеће квалификационе структуре: 1 радник за аутогено заваривање, 1 радник водоинсталатер.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Предмер и прерачуна радова“ (страна 41 од 65), утврђено је да исти обухвата између осталог, позицију 3 стругање слојева молераја са зидова и плафона ходника и пратећих просторија.

Будући да је Републичка комисија утврдила да имајући у виду захтеве наручиоца у позицијама 15, 22 и 26 Предмера и прерачуна радова, као и чињеницу да предметни радови обухватају, између осталог, и молерске радове (позиција 3), који према појашњењу наручиоца датом у одговору на предметни захтев подразумевају размонтирање радијатора да би се скидање малтера извршило, а након малтерисања радијатори се морају вратити у првобитни положај, те да је скидање радијатора и њихово поновно монтирање, потребно да изврши стручно лице - радник водоинсталатер, будући да се ради о радијаторима старим преко 40 година, приликом чије демонтаже и поновне монтаже су могућа пуцања истих, која се морају заварити, па је и овде нужна опрема за аутогено заваривање, то је по оцени Републичке комисије, наручилац кроз изнету аргументацију доказао објективност потребе да захтева у оквиру кадровског капацитета радника за аутогено заваривање и радника водоинсталатера, због чега је неосновано указивање подносиоца захтева да је наручилац повредио члан 76. став 6. ЗЈН. Такође, тврдња подносиоца захтева да је тражени број радника већи него што обим послова захтева је, по оцени Републичке комисије, неутемељена и паушална, при томе непоткрепљена чињеницама и доказима, због чега је иста оцењена као неоснована.

Републичка комисија је затим разматрала навод подносиоца захтева да је наручилац одредио захтев да понуђач достави прорачун коефицијента пролаза топлоте и техничку документацију у вези са стаклопакетом и профилем који понуђач намерава да угради. У вези са тим, подносилац захтева је навео да сматра да је такав захтев у супротности са чл. 9. и 10. ЗЈН, јер је у конкурсној документацији наведен коефицијент који понуђач треба да задовољи везано за пролаз топлоте, за који ће се доказ доставити надзору приликом уградње где у складу са грађевинским нормативима мора да се доставити и атест. Навео је да је из прорачуна немогуће поуздано утврдити коефицијент пролаза топлоте, а нарочито имајући у виду начин како ће извођач спојити профиле, да ли ће уградити профил који наводи у понуди, као и чињеницу да понуђач може да достави прорачун за одређене профиле и да у тренутку израде истих не буде на тржишту, што све указује на то да се захтевани коефицијент пролаза топлоте доказује надзору приликом уградње. Такође је навео да наручилац није дефинисао шта од техничке документације тачно тражи од понуђача, с обзиром на то да је само навео стаклопакет и профил, због чега је нејасно шта тачно наручилац треба да утврди из те документације, а нарочито ако се има у виду да се на одређеним позицијама не поставља стакло него панел. Указао је да

наручилац није захтевао доказ у вези са панелима који се уграђују уместо стакла, нити захтева доказ о губицима на гуми око стакла и панела, на лајснама, на окову и спојним деловима, што говори у прилог чињеници да тиме доводи у заблуду понуђаче. Такође је навео да наручилац нема инжењера са лиценцом 381, односно исти није члан комисије како би се разумела суштина питања у вези са спорним захтевом.

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Упутство понуђачима како да сачине понуду“ (страна 21 од 65), утврђено је да је наручилац предвидео да понуђач уз понуду достави прорачун коефицијента пролаза топлоте и техничку документацију у вези са стаклопакетом и профилом који понуђач намерава да угради, како би се приложени прорачун могао проверити (тачка 9 Предмера и предрачуна).

Увидом у конкурсну документацију, у део под називом „Предмер и предрачун радова“ (страна 42 од 65), утврђено је да је наручилац у позицији 9 која обухвата израду и уградњу ПВЦ и АЛ врата и прозора, захтевао, између осталог, за прозоре коефицијент пролаза топлоте мах. 1,5 W/m²K, а за врата коефицијент пролаза топлоте мах. 1,6 W/m²K.

Увидом у конкурсну документацију, у „Модел уговора“ (страна 55 од 65), утврђено је да наручилац у члану 14. став 1. предвидео да за укупан уграђени материјал извођач радова мора да има сертификате и атесте који се захтевају по важећим прописима и мерама за објекте те врсте у складу са пројектном документацијом.

Чланом 9. став 1. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке прибави добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, док је ставом 2. прописано да је наручилац дужан да обезбеди са се поступак јавне набавке спроводи и додела уговора врши у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење уговора.

Чланом 10. став 1. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију, док је ставом 2. прописано да наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума.

По оцени Републичке комисије, подносилац захтева је неосновано указао да тиме што је наручилац захтевао од понуђача да уз понуду достави прорачун коефицијента пролаза топлоте и техничку документацију у вези са стаклопакетом и профилом који понуђач намерава да угради, како би се приложени прорачун могао проверити, исти поступио супротно чл. 9. и 10. ЗЈН. Наиме, иако из садржине модела уговора произлази обавеза за извођача радова да достави атесте за уграђени материјал, а што не споре наручилац и подносилац захтева, наведено не искључује могућност наручиоца да захтева доставу поменутог прорачуна и техничке документације, како би проверио да ли прорачун одговара коефицијентима пролаза топлоте који су задати у позицији број 9 Предмера и предрачуна, који прорачун се врши према формули датој у Правилнику о енергетској ефикасности („Сл. гласник РС“ број 61/2011) којим је управо и уређена наведена област, како је то ближе појаснио наручилац у одговору на предметни захтев. Сходно томе, по оцени Републичке комисије, неосновано је истицање од стране подносиоца захтева изнето приликом указивања наручиоцу на неправилности од 10.05.2019. године да се спорним захтевом фаворизују понуђачи, те да не постоји стандардизована формула за израчунавање, већ произвођачи рачунају сваки засебно, у ситуацији када се прорачун коефицијента пролаза топлоте врши у складу са наведеним правилником.

Како подносилац захтева није указао наручиоцу пре подношења захтева за заштиту права да наручилац није захтевао доказ у вези са панелима који се уграђују

уместо стакла, нити захтева доказ о губицима, то исти не може да оспорава такве радње у захтеву за заштиту права. Имајући у виду одредбу члана 149. став 3. ЗЈН, као и утврђено чињенично стање, произилази да је подносилац захтева оспорио ону радњу наручиоца (тиче се доказа за панеле и губитке) на коју му није претходно указао, услед чега нису испуњене процесне претпоставке за разматрање овог навода.

Након пријема ове одлуке, наручилац је дужан да у року од 25 дана од дана пријема исте, изврши измену конкурсне документације у погледу додатног услова који се односи на технички капацитет у погледу захтева за овером пописне листе и копије саобраћајних дозвола од стране нотара, те да дефинише услов финансијског капацитета да понуђач није био у блокади у траженом периоду у случају подношења заједничке понуде који је у складу са ЗЈН. Републичка комисија указује да је наручилац дужан да измену конкурсне документације објави на Порталу јавних набавки и својој интернет страници, да одреди рок за подношење понуда који мора бити примерен и објави обавештење о томе.

Чланом 156. став 3. ЗЈН прописано је да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писани захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Одлука о трошковима поступка заштите права подносиоца захтева је донета на основу цитираног члана 156. став 3. ЗЈН, а исти, по оцени Републичке комисије, представљају стварне издатке које је наведени подносилац захтева имао у укупном износу од 157.500,00 динара и то износ од 120.000,00 динара на име таксе за поднети захтев за заштиту права и износ од 37.500,00 динара на име састава захтева од стране адвоката, сходно важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“ бр. 121/12; у даљем тексту: Тарифа) према процењеној вредности јавне набавке.

На основу наведеног, Републичка комисија је донела одлуку као у ставу II изреке овог решења.

Напомињемо да је наручилац дужан да, на основу одредбе члана 160. став 1. ЗЈН, поступи по налозима Републичке комисије садржаним у овој одлуци, у року не дужем од 25 дана од дана пријема предметног решења, као и да су, сходно одредби члана 168. став 1. тачка 5. ЗЈН, ништави уговори о јавној набавци закључени противно одлуци Републичке комисије.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против одлуке Републичке комисије не може се изјавити жалба.

Против одлуке Републичке комисије може се тужбом покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Јелена Стојановић

Доставити (по ЗУП-у):

- 1) наручиоцу:** Република Србија, Општина Пријепоље, Пријепоље, Трг братства и јединства бр. 1
- 2) пуномоћнику подносиоца захтева:** Борис Васојевић, адвокат из Пријепоља, ул. Валтерова бр. 116.